

بنایی با مساحت ۲۸ هزار متر مربع

ساخت بنای باشکوه ساختمان کنونی نیز که از سال ۱۳۶۰ شمسی آغاز شده بود، در سال ۱۳۷۲ شمسی با مساحت ۲۸ هزار و ۸۰۰ متر مربع زیر بنایه پایان رسید و از نیمه دوم سال ۱۳۷۳ شمسی بهره برداری شد. این ساختمان عظیم در سالروز میلاد فرخنده حضرت ثامن الجج (علیه السلام) مطابق با ۲۲ فروردین سال ۱۳۷۴ شمسی، طی مراسم باشکوهی با حضور رئیس جمهور وقت، تولیت فقید آستان قدس رضوی، جمع کثیری از شخصیت های فرهنگی، پژوهشگران و شماری از کتابداران به طور رسمی گشایش یافت و از آن روز تا کنون یکی از اصلی ترین مراکز برای پژوهشگران و محققان در کشور به شمار می رود.

تالار محققان؛ نمونه حمایت از پژوهش

تالار محققان کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی بارزترین نمونه حمایت از پژوهش و پژوهشگران می باشد. این تالار در فضایی نزدیک به یک هزار مترمربع، شبانه روز پذیرای پژوهشگران از سراسر کشور است که جهت استفاده از منابع اطلاعاتی کمیاب این کتابخانه و استفاده از امکانات و خدمات اطلاع رسانی مناسب این بخش به آن مراجعه می نمایند. به طور کلی اعضای این بخش را دانشجویان دکتری تخصصی که در حال تدوین رساله می باشند و دانشجویان کارشناسی ارشدی که به مرحله تصویب پیشنهاد تحقیق خود رسیده اند و همچنین مؤلفان و نخبگان دانشگاهی و پژوهشگران تشکیل می دهند.

دو تالار مجزای بانوان و آقایان

تالار محققان از دو تالار مجزای آقایان و بانوان تشکیل شده است که افراد محقق می توانند در هر شیفت کاری تعداد پنج کتاب و در طول روز ۱۰ نسخه کتاب از مخزن بسته درخواست نمایند. در مجموع محققان می توانند تعداد ۵۰ نسخه کتاب از مخزن بسته در دست مطالعه داشته باشند و در صورت نیاز با هماهنگی اداره، تعداد این کتاب ها قابل افزایش خواهد بود. در هر تالار تعدادی میز عمومی و تعدادی میز انفرادی وجود دارد که میزهای انفرادی در قسمت آقایان ۱۰۰ عدد و در قسمت بانوان ۸۵ عدد است.

ارائه خدمات ویژه به پژوهشگران

باتوجه به اهداف و سیاست های تالار محققان که پژوهش و تحقیق اولویت اول آن است این بخش در راستای کمک به محققان و پژوهشگرانی که عضو آن هستند امکان استفاده رایگان از اینترنت وایرلس رایبه میزان ۵۰۰ مگابایت در هر شبانه روز فراهم آورده است. محققان می توانند برای انجام تحقیقات خود از کتاب های موجود در مخزن بسته و همچنین پایگاه مقالاتی که با توجه به IP سازمان نظیر نورمگز، مگ ایران، سیویلیکا و ایران نمایه از طریق رایانه آنها قابل دسترسی است و پایان نامه های بخش منابع مرجع موجود در تالار محققان استفاده نمایند. اعضاء تالار محققان می توانند از خدمات مشاوره پژوهشی، در زمینه موضوع بایبی، تدوین طرح، پرسشنامه، روش تحقیق و مآخذ شناسی، شیوه استناد به منابع مختلف، شناخت و ارزیابی منابع و... استفاده نمایند. همچنین، امکان استفاده از مشاوره اساتید مجرب دانشگاهی در برخی رشته های علوم انسانی نظیر ادبیات و تاریخ در تالار محققان وجود دارد.

مرکز نسخ خطی؛ در اختیار فهرست نگاران و کتاب شناسان

مرکز نسخ خطی آستان قدس رضوی نیز در محل کتابخانه مرکزی جهت استفاده کتابداران، فهرست نگاران، کتاب شناسان، استادان، دانش پژوهان و نویسندگان به ارائه خدمات پژوهشی می پردازد. امکان استفاده از کتب مرجع، فرهنگ ها و دایره المعارف های فارسی، استفاده از منابع

تخصصی موجود در کتابخانه تخصصی (کتاب شناسی، نسخه شناسی، رجال شناسی، نسخه های خطی) امکان استفاده از نشریات، استفاده از فهرس کتب خطی، اجازه مطالعه کتب خطی، سنگی، عکسی و میکرو فیلم، ارائه خدمات منابع الکترونیکی تخصصی و نرم افزارهای مرتبط، جستجوی اطلاعات کتاب شناختی نسخه های خطی در نرم افزار کتابخانه ای سازمان، امکان تهیه پرینت اطلاعات کتاب شناختی پایگاه های مرتبط در نرم افزار کتابخانه، معرفی محققان به کتابخانه دیجیتال جهت تهیه تصویر از نسخ خطی، معرفی محققان به کارشناس و ارزیاب کتب خطی در جهت مرتفع شدن سوالاتشان در زمینه کتب خطی (کتاب شناسی و نسخه شناسی) و ارائه خدمات تخصصی مخطوطات به محققان از جمله مواردی است که در مرکز نسخ خطی در اختیار پژوهشگران قرار می گیرد.

پژوهش در موزه رضوی

موزه آستان قدس رضوی یکی از مجموعه های بزرگ موزه ای در ایران است که بناهای تاریخی آن مربوط به شش قرن معماری در دوره اسلامی و اشیای تاریخی آن نشان دهنده انواع هنر ها، سنت ها و صنایع دستی در ده قرن گذشته است. پس از انقلاب شکوهمند اسلامی، آستان قدس رضوی با رویکرد توسعه امور فرهنگی به استفاده از فرهنگ حسنه وقف مبادرت به افزایش فضا و اشیای موجود به موزه کرد. همگام با توسعه فضاهای نمایشی، فرصتی برای پژوهشگران حوزه تاریخ و هنر به وجود آمده است تا بتوانند با تحلیل و تعمیق در اشیای موجود در این مجموعه ها به اطلاعات گرانمایی در زمینه تاریخ و هنر اسلامی و مرز و بوم ایران زمین دست یابند و کتاب ها، مقالات و پایان نامه های ارزشمندی را با استفاده از راهنمایی کارکنان توانمند موزه های آستان قدس رضوی به سرانجام برسانند.

گنجینه مطبوعات در اختیار پژوهشگران

اداره مطبوعات کتابخانه آستان قدس رضوی به عنوان یکی از معتبرترین گنجینه های نشریات ایران و جهان اسلام، با تکیه بر سنت حسنه وقف و اهداء ایجاد گردید. این گنجینه بالغ بر دو میلیون و ۳۰۰ هزار نسخه نشریه را فراهم آورده و در دسترس محققان و پژوهشگران قرار داده است. منابع آرشیو مطبوعات به زبان های مختلف و مشتمل بر نشریات تخصصی، علمی-پژوهشی، دانشگاهی، عمومی، حوزوی، دانشجویی، دانش آموزی، تجربی و نشریات الکترونیکی است. این مرکز با استفاده از منابع غنی فراهم آمده، محل انجام پژوهش های متنوع توسط پژوهشگران مختلف است که تا کنون ده ها کتاب، مقاله و پایان نامه در زمینه های مختلف، از این منابع ارزشمند، استخراج و منتشر شده است.

تحقیق و پژوهش با میلیون سند تاریخی

اسناد تاریخی از مهم ترین منابع مکتوب در پژوهش های تاریخی به شمار می آیند. این اسناد انواع گوناگونی دارند که شامل مکاتبات حکومتی، فرمان ها، معاملات سیاسی، گزارش های اقتصادی، فرهنگی، نظامی، اسناد قضایی، مالی، حقوقی و برخی نامه های خصوصی و خانوادگی است. گستردگی موضوعی این اسناد و ارتباط آن با حوزه های مختلف زندگی مردم افق های جدیدی را پیش روی پژوهشگران در تحقیقات تاریخی می گشاید و آنان را قادر می سازد با رویکرد تحلیلی به مطالعه اسناد بپردازند. سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، با داشتن ۱۳ میلیون برگ سندی یکی از مهم ترین مراکز اسنادی در ایران به شمار می رود. این سازمان طی ۲۰ سال گذشته با تحقیق و پژوهش بر روی اسناد تاریخی، کتاب های ارزشمندی را به چاپ رسانده است. همچنین پژوهشگران و دانشجویان تحصیلات تکمیلی با راهنمایی همکاران این مجموعه، مقالات و پایان نامه های متعددی را بر اساس منابع و داشته های این مرکز تدوین کرده اند.